

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босна и Херцеговина

Predmet br.: S1 1 K 018560 20 Kri

Datum: objavljivanja: 12.03.2021. godine
pismenog otpravka: 02.04.2021. godine

Pred sudskim vijećem u sastavu: sudija Mira Smajlović, predsjednik vijeća
sudija Zoran Božić, član
sudija Mediha Pašić, član

TUŽILAŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
protiv
Adema Kostjerevca

PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Milanko Kajganić

Braniteljica optuženog: Mirna Avdibegović

Sarajevo, 12.03.2021. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za ratne zločine, u vijeću sastavljenom od sudije Mire Smajlović, kao predsjednika vijeća, te sudija Zorana Božića i Medihe Pašić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika Amele Spahić, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Adema Kostjerevca, zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, povodom optužnice Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj T20 0 KTRZ 0004193 09 of 08.04.2015. godine, koja je potvrđena dana 14.04.2015. godine, nakon održanog usmenog i javnog glavnog pretresa na kojem je u jednom dijelu bila isključena javnost, u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH, Milanka Kajganića, u odsustvu optuženog Adema Kostjerevca i njegove braniteljice, advokata Mirne Avdibegović, donio je i dana 12.03.2021. godine javno objavio sljedeću:

P R E S U D U

Prema optuženom:

ADEMU KOSTJEREVCU, sin Sulejmana i Džemile, djevojački Ibrahimović, rođen 11.09.1961. godine u mjestu Snagovo, opština Zvornik, JMB ..., oženjen, otac sedmero djece, sa posljednjim poznatim prebivalištem u BiH u mjestu Donje Snagovo, opština Zvornik, s novim boravištem na adresi ..., po nacionalnosti ..., državljanin ..., sa posljednim prebivalištem na adresi ..., neosuđivan,

na osnovu člana 283. tačka e) Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine,

OPTUŽBA SE ODBIJA

da je: za vrijeme rata i oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini, kao pripadnik Vojne policije 1. Muslimanske brigade Zvornik, Armije BiH, u vremenskom periodu od 18.09.1992. godine do 04.10.1992. godine, na području opštine Zvornik, postupao suprotno pravilima Međunarodnog humanitarnog prava, kršeći odredbe člana 3. stav 1. tačka a) i c) člana 27. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine, tako

što je za vrijeme rata prisilio na seksualni odnos jednu ženu civila srpske nacionalnosti, a sve na sljedeći način:

Tačno neutvrđenog dana u vremenskom periodu od 18.09.1992. godine do 04.10.1992. godine, u večernjim satima, na području opštine Zvornik, u podrumu mlina, vlasništvo Smajila Junuzovića, u selu Bajrići, a koji je služio kao zatvorska prostorija u kojoj je držana kao zarobljenik A.O., za vrijeme dok je obavljao stražarske dužnosti, u više navrata, a najmanje dvaput, prisilio na seksualni odnos A.O., koja je u to vrijeme bila u drugom stanju, upotrebom sile, na način što je dolazio u pomenutu prostoriju naoružan puškom i pištoljem, te se A.O. obraćao riječima: "*Sad ćeš da vidiš kako Turčin jebe*", naređivao joj da skine sa sebe svu odjeću, što je oštećena, plašeći se za svoj život i uradila, te joj rekao da legne, nakon čega ju je Kostjerevac Adem silovao, pri čemu ju je grizao i govorio joj: "*Nećete ostati ni u Beogradu*", a usljed kojeg silovanja je A.O. izgubila trudnoću,

dakle, za vrijeme rata u Bosni i Hercegovini i to oružanog sukoba između ARBiH i VRS, kršeći pravila međunarodnog prava, prisilio jednu ženu civila na seksualni odnos,

čime bi počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona SFRJ.

*

Na osnovu člana 189. stav 1. ZKP BiH, troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava.

**

Na osnovu člana 198. stav 3. ZKP BiH, oštećena se sa postavljenim imovinskopravnim zahtjevom upućuje na pamicu.

O b r a z l o ž e n j e

KRIVIČNI POSTUPAK

1. Tužilaštvo BiH je dana 08.04.2015. godine podiglo optužnicu broj T20 0 KTRZ 0004193 09 protiv optuženog Adema Kostjerevca, radi počinjenja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ.

2. Sudija za prethodno saslušanje ovog Suda potvrdio je navedenu optužnicu dana 14.04.2015. godine.

3. Na ročištu za izjašnjenje o krivnji, održanom dana 26.06.2020. godine, optuženi se izjasnio da nije kriv za krivično djelo koje mu je stavljeno na teret potvrđenom optužnicom, nakon čega je predmet upućen ovom sudećem vijeću, radi zakazivanja glavnog pretresa, koji je počeo dana 08.07.2020. godine.

4. Tokom glavnog pretresa saslušan je određeni broj svjedoka i uložena određena materijalna dokumentacija, kako optužbe, tako i odbrane, a isti je okončan dana 16.02.2021. godine, iznošenjem završne riječi odbrane.

Dokazni postupak

5. U toku glavnog pretresa, kao svjedoci optužbe, saslušani su: svjedok A.O. dana 08.07.2020. godine, S.O. dana 13.07.2020. godine, Fatima Sinanović, Refik Mustafić i Ramo Kostjerevac dana 24.08.2020. godine, Omer Muratović dana 01.09.2020. godine, Asim Ramić dana 07.09.2020. godine, Ajka Junuzović dana 15.09.2020. godine, dok je iskaz svjedoka Sabita Šabića pročitana dana 01.09.2020. godine u skladu sa odredbom člana 273. stav 2. ZKP BiH.

6. U toku izvođenja dodatnih dokaza, saslušani su svjedoci Isak Isaković dana 10.11.2020. godine i Ž.O. dana 05.01.2021. godine.

7. Kao svjedoci odbrane optuženog, saslušani su svjedoci Ibro Ibrahimović dana 29.09.2020. godine i Razim Mahmutović dana 27.10.2020. godine.

8. U svojstvu vještaka optužbe, dana 10.11.2020. godine saslušana je Alma dr Bravo Mehmedbašić, stalni vještak medicinske struke.

9. Kao svjedok Suda, saslušana je svjedok A.O. dana 08.12.2020. godine.

10. U spis su uloženi materijalni dokazi Tužilaštva, kako slijedi:

T – 1 – Zapisnik o saslušanju svjedoka Sabita Šabića, Tužilaštvo BiH, broj T20 0 KTRZ 0004193 09 od 11.09.2014. godine i Izvod iz matične knjige umrlih za lice Sabit Šabić, Tuzlanski kanton, Tuzla, broj 09/1-10-4-2753/20 od 17.07.2020. godine;

T – 2 - Odluka Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine o proglašenju neposredne ratne opasnosti broj 01 – 011 – 301/92 od 08.04.1992.godine (Službeni list R BiH 1/92);

T – 3 - Odluka Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine o proglašenju ratnog stanja broj 1201/92 od 20.06.1992. godine (Službeni list R BiH, 7/92);

T – 4 - Uredba Predsjedništva BiH o ukidanju tadašnjeg Republičkog štaba Teritorijalne odbrane i uspostavi Štaba Teritorijalne odbrane Republike BiH broj 01 – 011 – 303/92 od 08.04.1992.godine (Službeni list R BiH, 1/92);

T – 5 - Uredba sa zakonskom snagom o oružanim snagama Republike Bosne i Hercegovine od 20.05.1992. godine (Službeni list R BiH, broj 4/92),

T – 6 - Odluka Ministarstva narodne odbrane Srpske republike BiH o formiranju Teritorijalne odbrane Srpske republike BiH od 16.04.1992.godine;

T – 7 - Odluka Predsjedništva Srpske Republike Bosne i Hercegovine o proglašenju neposredne ratne opasnosti od broj 03 – 11/92 od 15.04.1992.godine, potvrđena odlukom Skupštine srpskog naroda u BiH od 12.05.1992.godine;

T – 8 - Odluka Skupštine Srpskog naroda u BiH o formiranju Vojske Srpske Republike BiH broj 03-234/92 od 12.05.1992.godine (Sl. glasnik srpskog naroda u BiH 6/92);

T – 9 - Naredba komandanta GŠ Vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine o formiranju komandi i jedinica Vojske Srpske Republike BiH, broj 30/18-17 od 16.06.1992. godine;

T – 10 - Odluka Predsjedništva Srpske Republike BiH o formiranju, organizaciji, formaciji i rukovođenju i komandovanju Vojskom Srpske Republike BiH broj 01-58/92 od 15.06.1992. godine;

T – 11 - Odluka Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine o ukidanju ratnog stanja od 28.12.1995.godine, stupila na snagu 22.12.1995. godine (Službeni list R BiH broj 50/95);

T – 12 - Dopis MUP-a RS, CJB Bijeljina, broj 10-02/1-230-976/14 od 22.10.2014. godine i Karta sa rasporedom snaga i linijom razdvajanja jedinica VRS i ARBiH na širem području opštine Zvornik, odnosno mjesta Novo Selo tokom septembra 1992. godine,

T – 13 - Jedinični karton (Vob-3) na ime Adem Kostjerevac i Matični karton (Vob-2) na ime Adem Kostjerevac, Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno - oslobodilačkog rata;

T – 14 - Naredba o imenovanju vojne policije, Oružane snage BiH, Komanda združenih jedinica Kamenice, Liplja i Snagova, broj 107/92 od 25.07.1992. godine, ERN 05081415;

T – 15 - Odluka o formiranju Interventnog odjeljenja, T.O. Zvornik, jedinica Liplje, broj 28/92-A od 10.06.1992. godine, ERN 05081523;

T – 16 - Zapisnik OS Bosne i Hercegovine, Združene jedinice Novo Selo, Liplje, Kamenica, Drinjača i Snagovo, broj 10/92/92 od 10.08.1992. godine, ERN 05081800;

T – 17 - Izveštaji iz službe dežurstva za dan 26.01.1993. godine, ERN 01239555;

T – 18 - Transkript iz predmeta IT-03-68-T, str. od 4792 do 4808, sa prijevodom;

T – 19 - Otpusno pismo Psihijatrijske klinike u Sokocu, broj 23078 od 17.10.2005. godine

T – 20 - Rješenje Odjeljenja za boračko-invalidsku zaštitu, Opštinska uprava Zvornik, broj 06-500-57/00 od 11.03.2005. godine,

T – 21 - Uvjerenje Kancelarije za traženje nestalih i zarobljenih lica Republike Srpske, broj 104/2003 od 14.10.2003. godine

T – 22 - Izvod iz kaznene evidencije za Adema Kostjerevca, MUP Republike Srpske, CJB Bijeljina, SJB Zvornik, broj 10-1/02 – 234.1 – 126/15 od 26.02.2015. godine;

T – 23 – Psihijatrijsko vještačenje A.O., prof. dr sci. med. Alma Bravo Mehmedbašić od 26.09.2020. godine, dopis advokata Radivoja Lazarevića, upućen Tužilaštvu BiH od 07.09.2020. godine, sa prilogom Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste, JZU Dom zdravlja Zvornik, Centar za mentalno zdravlje od 17.07.2020. godine, uputnica specijalisti sa nalazom i mišljenjem ljekara specijaliste neuropsihijatrije, Dom zdravlja Zvornik od 09.07.2007. godine, uputnica u bolnicu od 16.06.2010. godine, otpusno pismo Psihijatrijske klinike u Sokocu od 17.10.2005. godine, nalaz i mišljenje ljekara, Dom zdravlja – Zvornik, broj protokola ... od 12.12.2017. godine, Nalaz i mišljenje Ljekarske komisije za pregled lica obuhvaćenih Zakonom o pravima vojnih invalida i porodica palih boraca, broj ... od 18.11.2000. godine;

T – 24 – Izjava građanina, Ministarstvo za unutrašnje poslove Republike Srpske, Služba nacionalne bezbjednosti, Sektor Sarajevo, RO SNB Birač, od 23.02.1993. godine (replika)

11. Kao dokazi odbrane optuženog, u spis su uloženi:

O – 1 – Zapisnik o prikupljanju izjave od lica S.O., Ministarstvo unutrašnjih poslova, Centar javne bezbjednosti Bijeljina, Stanica javne bezbjednosti Zvornik, broj 10 – 1 – 5/02 – 230 - 942/09 od 11.09.2009. godine;

O – 2 – Naredba o obustavi istrage protiv osumnjičenog Adema Kostjerevca, Tužilaštvo BiH, broj KT – RZ – 160/07 od 06.11.2007. godine i Dopis Tužilaštva BiH, broj T 20 0 KTRZ 0004193 09 od 04.09.2020. godine;

O - 3 – akt U.S. Department od Justice, Federal Bureau of Investigation, MDR:JEC:MB:ARH:fck182-47836, sa prijevodom Zapisnika o saslušanju osumnjičenog Adema Kostjerevca od 09.12.2014. godine;

O – 4 – fotografija optuženog Adema Kostjerevca iz ratnog perioda;

O – 5 – vozačka dozvola Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije na ime Adem, SUP Zvornik, broj ... od 11.08.1989,;

O – 6 – pasoš Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije na ime Kostjerevac Adem Kostjerevac, broj BH ...

O – 7 – pasoš Bosne i Hercegovine na ime Adem Kostjerevac, broj ... od 31.12.1997. godine;

O – 8 – karton lične karte na ime Adem Kostjerevac, broj ... od 07.09.1977. godine, karton lične karte na ime Adem Kostjerevac, broj ... od 31.07.1997. godine;

O – 9 – medicinska dokumentacija za optuženog Adema Kostjerevca (Klinički rezime – Centri porodične medicine na ime Adem Kostjerevac (prijevod Ivica Bošnjak) od 27.05.2016. godine; Centar za preživjele mučenja i ratne traume, na ime Adem Kostjerevac, (prijevod Ivica Bošnjak) od 29.04.2016. godine; Dopis zavodskog doktora dr Diane Košarac, medicinska dokumentacija pritvorenog lica Adema Kostjerevca, Ministarstvo pravde, Pritvorska jedinica na državnom nivou, broj SL – 346/20 od 31.08.2020. godine, sa Dopisom Suda broj S1 1 K 018560 20 Kri od 01.09.2020. godine: Nalaz i mišljenje na ime Adem Kostjerevac, Klinički centar Univerziteta u Sarajevu, Klinika za radiologiju, Ambulanta za abdominalnu hirurgiju od 28.08.2020. godine, Endokrinološki nalaz na ime Adem Kostjerevac, Klinički centar Univerziteta u Sarajevu, Klinika za nuklearnu medicinu i endokrinologiju, Odjel kliničke endokrinologije od 12.08.2020. godine, Zdravstveni list na ime Adem Kostjerevac, Pritvorska jedinica na državnom nivou, Sudsko-psihijatrijski nalaz i mišljenje, prim. dr Omer Ćemalović za lice Adem Kostjerevac od 23.06.2020. godine, medicinska dokumentacija na ime Adem Kostjerevac, BARNED Jewish Hospital, od 23.08.2019. godine);

- – 10 – karton lične karte na ime Šahbaz Sinanović, broj ... od 13.09.1988. godine;
- – 11 – karton lične karte na ime Muharem Sinanović, broj ... od 22.05.1989. godine;
- – 12 – službena zabilješka o datoj izjavi, MUP, SJB, Odjeljenje za suzbijanje kriminaliteta Skelani, broj 01–18-02-12/93 od 07.02.1993. godine.

Završne riječi

12. Prilikom iznošenja završne riječi, postupajući tužilac još jednom se osvrnuo na tok krivičnog postupka i na provedene dokaze, ističući da isti potkrijepljuju tvrdnju Tužilaštva BiH da je optuženi Adem Kostjerevac preduzeo krivičnopravne radnje na način i u vrijeme kako je to navedeno u optužnici Tužilaštva BiH. U odnosu na postojanje oružanog sukoba u BiH, tužilac navodi da je tokom glavnog pretresa predočeno dovoljno dokaza kojima je nesumnjivo dokazano postojanje oružanog sukoba na teritoriji Bosne i Hercegovine, konkretno na teritoriji opštine Zvornik, i to između Armije R BiH i VRS. Kada je riječ o povredi međunarodnog prava, tužilac je naveo da se krivičnopravne radnje, za koje se optuženi tereti potvrđenom optužnicom, predstavljaju teške povrede Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine. Tužilac je dalje istakao kako smatra da je tokom predmetnog krivičnog postupka, na nesumnjiv način, utvrđeno da je oštećena u periodu na koji se odnosi ova optužnica bila civil i samim tim zaštićena odredbama Ženevske konvencije, kao i da je nezakonito lišena slobode, a iz dokaza prezentovanih na glavnom pretresu jasno je da oštećena nije predstavljala nikakvu prijetnju po bezbjednost jedinica A RBiH, već je očigledno da je lišena slobode i zlostavljana isključivo zbog svoje nacionalne pripadnosti. S tim u vezi, tužilac ističe da, iako je u uložnim materijalnim dokazima optužbe konstatovano da je oštećena zarobljena kao "pripadnik VRS", drugim provedenim dokazima, kao što je izjava oštećene, te drugih saslušanih svjedoka, smatra da je nesporno utvrđeno da su navedeni dokumenti izdati radi rješavanja materijalnog statusa oštećene kao žrtve ratnog zločina. Obzirom da odbrana nije niti u jednom trenutku osporavala sam status oštećene, tužilac je istakao kako status iste smatra nespornim. Kada je riječ o statusu optuženog, tužilac je naveo da je dokazano da je optuženi Adem Kostjerevac bio pripadnik Vojne policije u sastavu Prve muslimanske brigade Zvornik, A RBiH, a što je potkrijepljeno i materijalnom dokumentacijom, te što su potvrdili i svjedoci Tužilaštva. Tužilac je dalje naveo da smatra da je Tužilaštvo predočilo dovoljno dokaza kojima je nesumnjivo dokazalo da je krivično djelo koje se optuženom stavlja na teret, izvršeno u podrumu mlina u vlasništvu Smajila Junuzovića u selu Bajrići, opština Zvornik, a koji je služio kao zatvorska prostorija u kojoj je kao zarobljenik držana kao oštećena A.O.,

na način kako je to navedeno u činjeničnom opisu optužnice. Tužilac je dalje naveo da je oštećena, prilikom svjedočenja na glavnom prestresu, na jasan i nedvosmislen način identifikovala optuženog kao osobu koja ju je silovala dok je bila zatvorena u Bajrićima tokom perioda na koji se odnosi predmetna optužnica Tužilaštva. Da u konkretnom slučaju nije došlo do zamjene identiteta, tužilac smatra da proizilazi i iz činjenice da je oštećena poznavala optuženog, te da je ostala dosljedna svojim izjavama iz istrage i iskazu datom, kako pred MSKJ, tako i prilikom svjedočenja na glavnom prestresu u ovom predmetu. Na osnovu svega navedenog, tužilac je istakao kako Tužilaštvo BiH zahtijeva da Vijeće optuženog Adema Kostjerevca oglasi krivim i istom izrekne krivičnu sankciju srazmjernu težini i ozbiljnosti krivičnog djela koje je počinio, tj. kaznu zatvora koja će biti saglasna utvrđenoj sudskoj praksi Suda BiH u sličnim predmetima.

13. Odbrana se u svojoj završnoj riječi prvenstveno osvrnula na nedostatak procesnih uslova za vođenje krivičnog postupka protiv optuženog, za koje je odbrana navela da je na iste ukazivala već kroz prethodne prigovore na optužnicu, a i kasnije u toku glavnog pretresa. Tako je odbrana istakla da je Tužilaštvo još 06.11.2007. godine donijelo Naredbu o obustavi istrage u odnosu na optuženog i to usljed nedostatka dokaza. S tim u vezi, odbrana je navela da u spisu ne postoji nova naredba o sprovođenju istrage, u kojoj su naznačene nove činjenice i dokazi koji opravdavaju ponovno otvaranje istrage, kako to ZKP BiH nalaže, zbog čega odbrana smatra da u ovom predmetu optužnica nije mogla biti ni podignuta. Kao drugi, kako odbrana ističe, važniji razlog za odbijanje optužnice u ovom predmetu jeste činjenica da optuženi nije bio ispitan na okolnosti koje mu se stavljaju na teret i da mu nije predočen činjenični opis optužbi prilikom njegovog prvog, ali i posljednjeg ispitivanja prije podizanja optužnice. U vezi s tim, odbrana se u nastavku pozvala na odredbe ZKP BiH i EKLJP, koji garantuju poštivanje osnovnih prava prilikom ispitivanja osobe u svojstvu osumnjičenog, pritom ističući da je uz optužnicu dostavljen dopis, naslovljen kao "zapisnik o ispitivanju osumnjičenog", za koji odbrana navodi da sadrži mnoge nedostatke. Tako je odbrana istakla da ovaj dokument nije u cjelosti preveden, zatim da je vidljivo da osumnjičenom nije predočeno djelo koje mu se stavlja na teret, niti je tada osumnjičeni poučen niti o jednom pravu koje mu pripada prema članu 78. stav 2. ZKP BiH, pa čak ni o pravu da ne mora odgovarati na postavljena pitanja i da ima pravo na branioca. Odbrana također ističe da dokument nije potpisan od strane optuženog. Imajući u vidu navedeno, odbrana smatra da u konkretnom predmetu ne postoji ni osnovni uslov za podizanje optužnice u smislu člana 225. stav 3. ZKP BiH, u kojem dijelu se osvrnula na praksu Suda BiH i Ustavnog suda BiH. Kada je u pitanju konkretna inkriminacija koja se

optuženom stavlja na teret, odbrana smatrea da je upitan svaki navod činjeničnog opisa, od identifikacije samog optuženog kao lica kojem se na teret stavlja izvršenje ovog djela, pa sve do činjeničnog opisa pojedinih radnji, te se u daljem iznošenju završne riječi osvrnula na iskaze svjedoka na navedene okolnosti. Cijeneći sve navedeno, odbrana predlaže da Sud, prije svega, optužnicu odbije usljed nedostatka uslova za vođenje krivičnog postupka, alternativno da optuženog oslobodi optužbi jer Tužilaštvo BiH iste nije dokazalo, a sasvim sigurno ne van razumne sumnje.

Odluka Suda

14. Vijeće je izvedene dokaze u ovom predmetu cijenilo u skladu sa osnovnim načelima ZKP BiH i Evropske Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (EKLJP), nalazeći da nije prihvatljivo odlučivati na štetu optuženog, ako nema jasnih činjenica i dokaza protiv njega, što je u duhu pravnih načela *praesumptio innocentiae* i *in dubio pro reo*, te visokih zahtjeva dokaznog standarda, odnosno ispunjavanja zahtjeva u odnosu na najviši stepen vjerovatnosti postojanja bitnih činjenica za oglašavanje optuženog krivim, a što je od suštinske važnosti za pravilno i zakonito presuđenje.

15. Vijeće također ističe da se, obzirom da je donijelo odbijajuću presudu, neće posebno osvrutati na dokaze provedene na okolnosti samog događaja, nego će obrazložiti razloge ovakve odluke.

16. Dakle, kako je to već navedeno, odbrana optuženog, u toku postupka i u završnoj riječi istakla je, između ostalog, prigovor da optuženi nije bio ispitan na okolnosti koje mu se stavljaju na teret i da mu nije predočen činjenični opis optužbi prilikom njegovog prvog, ali i jedinog ispitivanja prije podizanja optužnice.

17. Slijedom iznesenog prigovora, Vijeće prije svega ističe da o procesnim smetnjama za rješavanje krivične stvari Sud vodi računa po službenoj dužnosti. Također, Sud ne može izreći neku od meritornih presuda ako dolazi u obzir izricanje formalne presude, iz kojeg razloga Zakon prvo i propisuje osnove za odbijanje optužbe. Drugim riječima, sam ZKP BiH nalaže Sudu da kontinuirano prati postojanje uslova za vođenje postupka i da donese presudu kojom se optužba odbija uvijek kada utvrdi da zakonski uslovi nisu ispunjeni.

18. Odredba člana 283. tačka e) ZKP BiH, propisuje da se presuda kojom se optužba odbija donosi ako je optuženi aktom amnestije ili pomilovanja oslobođen od gonjenja ili se krivično gonjenje ne može poduzeti zbog zastarjelosti ili ako postoje druge okolnosti koje

isključuju krivično gonjenje. S tim u vezi, Vijeće je u konkretnom slučaju našlo da postoje druge okolnosti koje isključuju krivično gonjenje, a iz sljedećih razloga:

19. Naime, uvidom u dokument naznačen kao „Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Adema Kostjerevca od 09.12.2014. godine“¹, koji je sudija za prethodno saslušanje imala na uvid prilikom analize dostavljene optužnice i ispitivanja postojanja eventualnih nedostataka, a na osnovu kojeg zapisnika je i potvrđena optužnica, Vijeće je utvrdilo da se ni u kojem slučaju nije moglo raditi o zapisniku o ispitivanju osumnjičenog prije podizanja optužnice.

20. Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog nije sačinjen u skladu sa ZKP BiH, niti sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima. Vijeće podsjeća da je ovaj zapisnik uložen od strane odbrane kao dokaz na glavnom pretresu na okolnosti neispunjenja formalnih uslova za vođenje ovog krivičnog postupka, a koji Vijeće ne bi drugačije ni moglo cijeniti, obzirom da tužilac isti nije uložio, iako je predložen u spisku materijalnih dokaza u potvrđenoj optužnici, obzirom da je isti zapisnik vraćen Tužilaštvu BiH sa svim ostalim dokazima, nakon što se optuženi u prethodnoj fazi postupka izjasnio o krivnji, kako to ZKP BiH i propisuje.

21. Tako se uvidom u ovaj dokument, koji Vijeće ne može smatrati zapisnikom o saslušanju osumnjičenog, kako to predviđa odredba člana člana 225. stav 3. ZKP BiH, a koji mora biti ispitan prije podizanja optužnice, može zaključiti da je dana 09.12.2014. godine, iako uvodni dio s engleskog jezika nije preveden na jedan od tri službena jezika u upotrebi u Bosni i Hercegovini, obavljen intervju s osumnjičenim u SAD-u.

22. S tim u vezi, Vijeće podsjeća da je optuženi 18.06.2020. godine ekstradiran iz SAD-a po prethodno raspisanoj međunarodnoj potjernici po Naredbi Suda BiH, broj S1 1 K 011087 14 Kro od 11.10.2017. godine, gdje je živio posljednjih godina sa svojom porodicom, te da je dana 09.12.2014. godine s istim, kako je navedeno, obavljen intervju od strane specijalne agentice Ivane Serhatlić.

23. Navedena agentica optuženog je obavijestila da su organi vlasti Bosne i Hercegovine zatražili da se Adem Kostjerevac, bez navođenja u kojem svojstvu, dakle, da li u svojstvu osumnjičenog ili svjedoka, intervjuje u vezi istrage o ratnim zločinima.

---

¹ Akt U.S. Department of Justice, Federal Bureau of Investigation, MDR:JEC:MB:ARH:fck182-47836, sa prijevodom zapisnika o saslušanju osumnjičenog Adema Kostjerevca od 09.12.2014. godine, uložen kao dokaz odbrane broj O-3

24. Pored toga, uvidom u ovaj dokument, može se jasno utvrditi da tada osumnjičenom nije predočeno za koje krivično djelo se tereti i osnovi sumnje koji stoje protiv njega, dokazi koji ga terete, da ima pravo na branioca, niti je taksativno poučen o pravima koje ima kao osumnjičeni, odnosno, ne može se utvrditi da je poučen o bilo kakvim pravima koje propisuje odredba člana 78. ZKP BiH i člana 6. EKLJP. Iz dokumenta je vidljivo da, nakon što je postavljeno pitanje intervjuisanom Ademu Kostjerevcu, agentica nakon svakog tog pitanja interpretira odgovor na način: "*Adem Kosijerevac je izjavio...*", a da pri tome na kraju intervjua s Ademom Kostjerevcem, istom nije data pouka da pročita zapisnik ili da mu se isti pročita, te da se eventualno saglasi sa njegovom sadržinom i na kraju da isti potpiše.

25. Dakle, kako je već istaknuto, ovaj dokument ne sadrži potpis optuženog, nego samo potpis pomenute specijalne agentice. U vezi s navedenim, Vijeće ističe da jeste činjenica da je optuženi saslušan u postupku pružanja međunarodne pravne pomoći od strane nadležnih organa SAD-a, a po prethodnoj zamolnici Tužilaštva BiH, kao i da se, u takvim slučajevima, saslušanje obavlja isključivo u skladu sa važećim zakonima zamoljene države, a ne države moliteljice, dakle, u ovom slučaju po važećim zakonima SAD-a.

26. Međutim, tada osumnjičenom Ademu Kostjerevcu, nije predočen ni minimum prava (tzv. „*Miranda*“ prava), ustanovljenih presudom u predmetu *Miranda protiv Arizone* iz 1966. godine, koja nalažu da se osumnjičeni, prije bilo kakvog ispitivanja, mora upozoriti da ima pravo da se brani šutnjom, da se sve što kaže može koristiti protiv njega na sudu i da ima pravo na prisutnog advokata.²

27. S tim u vezi, Vijeće podsjeća na stav Apelacionog vijeća Suda BiH u predmetu protiv optuženog *Milorada Trbića*³, u kojem predmetu je odbrana prigovarala da optuženi nije bio pravilno upozoren prije davanja izjave u SAD-u, obzirom da se tamo nalazio prije nego je izručen organima krivičnog gonjenja BiH, a koji prigovor je odbijen kao neosnovan. Tako je Apelaciono vijeće u konkretnom predmetu utvrdilo da su osumnjičenom, tokom prvog ispitivanja, saopštena "*Miranda*" upozorenja od strane službenika agencije za provođenje zakona Sjedinjenih Američkih Država, koja upozorenja su slična onima koje zahtijeva MKSJ. Dakle, kako se to može vidjeti iz pomenutog stava Apelacionog vijeća, potrebno je utvrditi

---

² U skladu sa američkim predmetom "*Miranda protiv Arizone*", 384 U.S. 436, 479 (1966.), **prije bilo kakvog ispitivanja**, osumnjičeni mora biti upozoren da: "*ima pravo da se brani šutnjom, da sve što kaže može se koristiti na sudu protiv njega, da ima pravo na prisutnog advokata, te da, ako ne može priuštiti advokata, isti će mu biti imenovan pr,je bilo kakvog ispitivanja, ukoliko to želi*".

³ Predmet Suda BiH, broj X-KRŽ-07/386, od 21.10.2010. godine, strana 12-15

da je osumnjičenom licu dat barem određeni minimum zagarantovanih prava da bi ispitivanje bilo zakonito, što se za slučaj saslušanja Adema Kostjerevca ne može reći.

28. Također, postupajući tužilac, izjašnjavajući se na okolnost ulaganja ovog dokumenta, kojeg tužilac tretira kao zapisnik o ispitivanju osumnjičenog od strane organa SAD-a, naveo je da se tada osumnjičeni Adem Kostjerevac izjasnio na osnovu zamolnice pred relevantnim organima zamoljene države, na okolnosti koje su mu stavljene na teret, te da su svi prigovori izneseni u ranijoj fazi istrage, odbijeni od strane sudije za prethodno saslušanje, te da ne vidi zašto se u ovom trenutku odbrana osvrće na to, imajući u vidu da je optužnica potvrđena, kao i da se sam osumnjičeni, prilikom prvog saslušanja pred sudijom za prethodno saslušanje, izjasnio da je upoznat sa osnovima sumnje koji mu se stavljaju na teret i da je razumio predmetnu optužnicu.

29. Međutim, Vijeće nalazi da ni činjenica da je optuženom pružena mogućnost da u toku dokaznog postupka bude saslušan pred Sudom, ne može konvalidirati propuste iz istrage, jer, ukoliko osumnjičeni, nakon što nije upoznat u kojem svojstvu se saslušava, niti koje krivično djelo mu se stavlja na teret, nije mu pružena mogućnost da iznese svoju odbranu u prisustvu branioca, on samim tim nije u mogućnosti da interveniše u vlastitu korist.

30. Prilikom odlučivanja, Vijeće je također imalo u vidu da je odredbom člana 6. stav 1. EKLJP izričito propisano da osumnjičeni, već na prvom ispitivanju, mora biti obaviješten o djelu za koje se tereti i osnovama sumnje protiv njega, te da njegov iskaz može biti korišten kao dokaz u daljem toku postupka.

31. Pored toga, iako je saslušanje provedeno po zamolnici nadležnog organa BiH, u kojem slučaju su trebala biti primijenjena pravila za saslušanje zamoljene države (SAD), kako je to već istaknuto, Vijeće podsjeća da se ipak radi o državljaninu ..., odnosno osobi u odnosu na koju se postupak vodi po odredbama propisanim Zakonom o krivičnom postupku BiH, čija prava su prvenstveno zagarantovana EKLJP i Ustavom BiH, koji u odredbi člana II/3 Ustava Bosne i Hercegovine propisuje da:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje: e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom

32. Također, odredba člana 6. stav. 1. i 3. EKLJP - *pravo na pravično suđenje*, sadrži niz osnovnih obaveznih procesnih prava koja čine minimum prava koja su optuženom

zagarantovana. Tako stav 3. člana 6. EKLJP propisuje da *svako ko je optužen za krivično djelo ima sjedeća minimalna prava:*

a) da bez odgađanja, podrobno i na jeziku koji razumije bude obaviješten o prirodi i razlozima optužbe protiv njega;

b) da mu se osiguraju vrijeme i uslovi neophodni za pripremanje odbrane;

c) da se brani sam ili uz pomoć branioca koga sam izabere ili da, ukoliko ne raspolaže sredstvima da plati branioca, da ga dobije besplatno, kada to nalažu interesi pravde.

33. Dakle, Vijeće smatra da navedena pravila treba cijeniti u kontekstu krivičnog postupka i procedure koja je propisana ZKP BiH. Tako je odredbom člana 6. stav 1. ZKP BiH, propisano da osumnjičeni već na prvom ispitivanju mora biti obaviješten o djelu za koje se tereti i o osnovama sumnje protiv njega, te da njegov iskaz može biti korišten kao dokaz u daljnjem toku postupka, dok se u stavu 2. istog člana navodi da se osumnjičenom, odnosno optuženom mora omogućiti da se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji ga terete i da iznese sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist.

34. Navedena prava osumnjičenog predstavljaju jedno od minimalnih prava sadržanih u članu 6. stav 3. EKLJP i u uskoj je vezi sa pravom na odbranu sadržanom u članu 7. stav 3. ZKP BiH i članu 6. stav 3. tačka b) EKLJP, u kojima je propisano da se osumnjičenom, odnosno optuženom mora osigurati dovoljno vremena za pripremanje odbrane, a sve u svrhu osiguranja minimalnih procesnih garancija kako bi postupak bio pravičan.

35. I Evropski sud za ljudska prava (ESLJP)⁴ istakao je da EKLJP okrivljenom daje pravo da bude obaviješten, ne samo o razlozima za optužbu već i o pravnoj kvalifikaciji djela za koje se tereti. Polje primjene ove odredbe mora biti procijenjeno u svjetlosti opšteg prava na pravično suđenje zagarantovanog članom 6. stav 1. Evropske konvencije. Evropski sud je naglasio da je u krivičnim predmetima odredba o potpunom i detaljnom obavještanju okrivljenog u vezi sa optužbama protiv njega, a shodno tome i pravnoj kvalifikaciji koju bi sud mogao usvojiti, suštinski preduslov za osiguravanje pravičnosti postupka. U istoj odluci, Evropski sud konstatovao je da su član 6. stav 3. tačke a) i b) povezani, te da pravo da se

---

⁴ Vidi Evropski sud, *Pelissier i Sassi protiv Francuske* (GC), aplikacija broj: 25444/94, st. 51-54, 25.03.1999. godine

bude obaviješteno o prirodi i razlozima optužbe mora biti posmatrano u svjetlu prava optuženog da pripremi i iznese svoju odbranu.

36. Ustavni sud BiH, razmatrajući pitanje prava na pravično suđenje, u odluci od 07.03.2017. godine⁵ ukazuje da, iako je osnovna svrha člana 6. EKLJP, kada je riječ o krivičnom postupku, da osigura pošteno suđenje na „sudu“ koji je nadležan da rješava o „svakoj krivičnoj optužbi“, *to ne znači da se taj član ne primjenjuje i na prethodne postupke*, te da član 6. može biti mjerodavan prije nego što predmet dođe u fazu suđenja, ako i u kojoj mjeri postoji vjerovatnost da će pravičnost suđenja biti ozbiljno narušena inicijalnim nepoštovanjem odredaba tog člana.⁶

37. Nadalje, Apelaciono vijeće Suda BiH zaključuje da, prilikom ispitivanja u fazi istrage, osumnjičeni nije bio upoznat sa krivičnim djelom koje mu se stavlja na teret i osnovima sumnje protiv njega, kako to nalaže odredba člana 78. stav 2. ZKP BiH, zbog čega se zaključuje da u konkretnom slučaju postoje okolnosti koje isključuju krivično gonjenje, jer ZKP BiH ne propisuje mogućnost podizanja optužnice bez provođenja istrage i prethodnog ispitivanja osumnjičenog.⁷

38. U vezi s tim je i odluka u predmetu *Mattocia protiv Italije*⁸ u kojoj je ESLJP našao da pojedinosti djela igraju ključnu ulogu u krivičnom postupku, a da se optuženom mora u svakom dijelu pružiti dovoljno informacije koje su neophodne da razumije puni obim optužbi protiv njega. Upravo je u ovom predmetu utvrđeno da je isključivo obaveza tužilaštva da optuženog promptno i detaljno obavijesti o optužbama protiv njega i da se ta obaveza ne može ispuniti pasivno.

39. U konačnici, Ustavni sud BiH ukazuje da, iako je osnovna svrha člana 6. EKLJP, kada je riječ o krivičnom postupku, da osigura pošteno suđenje na „sudu“ koji je nadležan da rješava „o svakoj krivičnoj optužbi“, to ne znači da se taj stav ne primjenjuje i na prethodne postupke⁹, a što je u predmetu protiv optuženog Adema Kostjerevca i slučaj.

---

⁵ Odluka o dopustivosti i meritumu, broj: AP- 865/16 od 07.03.2017. godine

⁶ Evropski sud za ljudska prava, *Imbrioscia protiv Švicarske*, presuda od 24.11.1993. godine, stav 36, Serija A broj 275, te *Salduz protiv Turske*, presuda od 27. novembra 2008. godine [GC], broj 36391/02, stav 50.

⁷ Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja, broj S1 2 K 003354 14 KŽ od 19.09.2014. godine

⁸ ELJP, *Mattocia protiv Italije*, presuda od 25.07.2020. godine, stav 59-64.

⁹ Ustavni sud BiH, AP-865/16, strana 14.

40. Dakle, zaključak ovog Vijeća jeste da u konkretnom slučaju postoje okolnosti koje isključuju krivično gonjenje, jer odredba člana 225. stav 3. ZKP BiH ne propisuje mogućnost podizanja optužnice bez prethodnog ispitivanja osumnjičenog.

41. U konkretnom, radi se o imperativnoj pravnoj normi, koja eliminiše mogućnost podizanja optužnice i daljeg vođenja postupka bez ispitivanja osumnjičenog, na koji način se spriječava kršenje prava osumnjičenog u smislu prava na pripremanje odbrane i aktivnog učešća u postupku.

42. Ovakva povreda prava osumnjičenog na odbranu, suprotno izjašnjenju Tužilaštva, nije se mogla ispraviti u daljim fazama postupka, pa Vijeće smatra da, zbog ovakvog propusta Tužilaštva, a kasnije i Suda, nije moglo doći do podizanja optužnice niti njenog potvrđivanja, te je shodno tome, Vijeće donijelo odluku kojom se u odnosu na optuženog Adema Kostjerevca, za radnje opisane u činjeničnom supstratu optužnice od 08.04.2015. godine, optužba odbija.

Troškovi krivičnog postupka i odluka o imovinskopravnom zahtjevu

43. Imajući u vidu da je Vijeće, u konkretnom slučaju, donijelo odbijajuću presudu, optuženog je, u skladu sa članom 189. stav 1. ZKP BiH, oslobodilo obaveze plaćanja troškova krivičnog postupka i isti padaju na teret budžetskih sredstava Suda.

44. Također, kako to propisuje odredba člana 198. stav 3. ZKP BiH, Vijeće je oštećenu A.O. uputilo na ostvarivanje postavljenog imovinskopavnog zahtjeva u pamičnom postupku.

ZAPISNIČAR
Pravni savjetnik
Amela Spahić

PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA
Mira Smajlović

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude dozvoljena je žalba Apelacionom odjeljenju ovog Suda u roku od 15 (petnaest) dana od prijema pismenog otpravka iste.

*Žalba se u dovoljnom broju primjeraka predaje ovom Sudu.